

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknel:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petütnél nagyobb, avagy diszkrétül vagy körzetel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden negyszög centim. után 3 kr. számítottak.

Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Erzsébet királyné.

Szül. 1837. dec. 24. Meghalt 1898. szept. 10.

Ő Felsége Erzsébet Császárné és Királyné emlékét Zemplén-vármegye törvényhatósága mély fájdalomának és hálás hódolatának kifejezésekként és a maradék előtt is dicsőített felmutatása végett jegyzőkönyvében megörökíteni elhatározta, a mint következik:

Mi bünt követett el a magyar nemzet, hogy a sors oly kérlelhetetlenül sujtotta? — Nem telt-e be még a keserűség pohara, a melyet az ezer év alatt annyi nemzedék volt kénytelen fenéig üríteni? A Golgotának azt a nagy fájdalmát, a melyet az egyéni szabadság hazájának hirdett földről jött, s hazánk fénylő egét vézfergetegként elborító hir szült, miért mérte ránk a végzet, éppen azon időben, amidőn leginkább szükségeltük nemzeti Géniuszunknak védelmét? — Ezt kérdezi a kéklő Adria partjának lakója, erre adott zugó morájával visszhangot a Kárpátok bérclakója, midőn megjött Genfből azon lesújtó tudósítás, hogy szeptember 10-én O Felsége Erzsébet, imádott Királynénk, egy olasz anarkista gyilkos törétől, jó és nemes szívében megsebezve kiszenedett.

Árvaságra jutott a magyar haza, mert meghalt Nagyasszonya, nincsen többé szerető édes Anyja! Ész fogalmat alkotni, hogy megvetésének és iszonyodásának méltó kifejezést adhasson; száj és nyelv, hogy a pótolhatatlan veszteséget, mely a nemzetet érte, tolmácsolhassa; kéz, hogy a mély fájdalmat leírni képes legyen: magyar embernek nem adatott. Minden lakosát az országnak a néma, tehetetlen bánat tartja hatalmában.

Elképzelni sem tudjuk, hogy lehessen az Istennek oly emberi teremtménye, aki kezét másra használni képes legyen, mint arra, hogy drága életéért azt imára kulcsolja. — Hiszen a mi Nagyasszonyunk egy megtestesült szent lény volt, a ki mindenkinek csak jót akart, a ki legmagasabb állását, tekintélyének súlyát, földi javainak kincsét, nagy lelkének gyöngyeit, jó szívének minden dobbanását; embertársai nyomorának enyhítésére s egy nagy nemzet boldogítására szentelte. — Idegenben, távol a világ zajától, beteg szívével kebleben s a megpróbáltatásoktól megtört lélekkel vonult el, hogy drága életét mások javának munkálására meghosszabíthassa. — Még ott is, a hol más országokban járt, lába nyomán virágok nyíltak; a hová tekintett: áldást árasztott; a hová drága kezét kinyújtá: a szenvedést enyhítette; a hol szavát hallatta: a sajnó sebre gyógyírt hintett.

Mi Ő általa lettünk s Ő miértünk volt. Hogy Ő mi volt? a fájdalom közepette még megfontolni sem vagyunk képesek; hogy mit veszítettünk benne: elképzelni se tudjuk. Ne engedje az ég, hogy azt teljes mérvében átérezzünk kellessék. Mindenkünk volt s mindent veszítettünk benne. — Ez tette Őt országunk imádata tárgyává. — Wittelsbach Erzsébet lett a magyar nemzet Géniusza. — A század második felében tűnt fel hazánk egén mint fénylő csillag s 44 évi történelmünk lapját aranyozták be tettei.

A mint lábait a haza szent földére tette, a börtönök ajtainak zárjai felpattantak, szelleme megoldozá az egyéni szabadság békóit.

Tudva, hogy a nemzet nyelvében él, zengzetes nyelvünkön kívánt hozzánk szólani s midőn még a magyarnak sem lehetett azt korlátlanul használnia, ő szorgalmasan tanulta, hogy jobban megértse hű fainak fájdalmas panaszát, hogy mélyebben szívébe véshesse az általa lovagiasnak ítélt nemzet sérelmeinek zokszavát.

Mentőangyalává lett Házának s hazáknak egyaránt. — Az egymástól elszakított apa és gyermekei közzé lépett s öszszefűzte kezöket. — A megszakított láncszemet jó lelkével összeforrasztotta, hogy királyi férjét nagynak és dicsőnek, nemzetét boldognak és megelégedettnek láthassa. — Mint a béke jó szelleme, nemes lelkének hatalmas varázsával segített Deák Ferencnek és Andrássy Gyulának nagy műveik sikerét biztosítani. — Az O drága kezei szöttek azt a fátyolt is, a mely a nemzet fájdalmait eltakarta s a multaknak a feledés lepleül szolgált.

Az egymást megértő király és nemzet nagy ünnepén, midőn Szent-István koronájától vállát érintve érezé: eljegyezte magát a hazának s ezt a kötelet halála órájáig híven megőrizte, mert szentnek és feloldhatatlannak vallotta azt. — Mint hű honleány a nemzet által nagynak nevezett Deák Ferenc halóporait áldó imájával szentelte meg s kegyelele adóját, fennkölt szelleméhez méltóan, ravatalához térdelve róttá le, hogy ezzel is tanujelét adja a nemzettel való együttérzésének.

Kedves volt neki a hazafölde, otthonaként szerette annak határait, ösmerősként üdvözölte a bércek orkait, a patakok csobogását, az erdők titokzatos csendjét, a rétek nyíló virágait, a pacsirta dalát. — Örömmel vándorolta be hegyeinket és rónainkat, mert tiszta és szent volt a lelke, mert csak a természet érthette meg szívének nagy gyászát s lelkének igaz fájdalmait.

Honfoglalásunk nagy örömnepén mély bánatával is eljött közzénk, hogy fényével besugározza és megszentelje nemzeti létünk ezeréves fordulóját; hogy feledhetlenné tegye nekünk e nagy napot, hogy boldogtalanságában boldogítsa hű gyermekeit.

Örömkönyei, melyeket jóságos szemeiben ragyogni láttunk, termékenyítsék meg a haza szent földét, — kezének intése, melyet bucsuzásakor felemelt, váljék a nemzetre áldássá.

Többé nem láttuk mentőangyalunkat, országról-országra, vidékről-vidékre járt idegenben gyógyulást keresni magának szeretteiért. Reménykedve lestük javulásáról a híreket, hő imáinkkal kísértük lépteit, mert egyéniségében hordozta a mi egy nemzetnek drága, a mi egy országnak szent.

S a helyett, hogy viruló egészségben engedte volna a sors közzénk megjönni, mint letört lilium némán és hidegen tér haza övéihez, az Ó drága kihült kedveseinek gyászos hajlékába, a hová oly vágyva vágyott.

Mi, akik apáinktól az ezer év küzdelmei alatt, a véres csaták borzalmai közt, a börtönök csörgő bilincseitől meg-edzett szíveket öröklénk, némán borulunk a halóporok fölé s vigaszt találni nem tudunk.

Elhinni nem vagyunk képesek, hogy az a szív, mely értünk vert, megszűnt örökre dobogni; megérteni nem akarjuk, hogy a lélek, mely nekünk szentelé nemes cselekedeteit, elszállott.

Elmerengünk a multak édes emlékein, amelyekből egy fénysugár tör elő s reményt kelt szivünkben, hogy példája hatni és nagy szelleme felettünk tovább is virasztani fog és majd nem engedi meg hervadásnak indulni a nemzet előfáját, amelyet az ő gondos kezének ápolása segített uj lombokat hajtani, életerős gyökereket eresztetni. — Itt fog Ó élni mind-örökre közöttünk, mert emléké a nemzet a föld gránitjánál maradandóbban, az érc vasánál erősebben fogja lelkében megőrizni s firól fira adni.

Nem, Te jó és nemes Királynénk, édes jó Anyánk meg nem halhatsz!

*„Te élsz és élni fogsz, míg e vén tekének
Egyformáú kerengő élete tart,
S akkor is csak az ölhet meg téged
Ki megölte az utolsó magyart.“*

Amen.

Felséges Császár és Apostoli Király! Legkegyelmesebb Urunk Királyunk!

A földi kinok gyötrelmes szenvedéseinel, a titokzatos természet sujtó villámainál égetőbben hatott a haza minden fiának lelkére az a rémhír, hogy Ó Felsége a császárné és Királyné, a mi imádott Nagyasszonyunk és kegyes jó Anyánk áldott jó szíve megszűnt dobogni.

Mintha mindenikünk szívet érte volna a gyilkos törével, ugy sujtotta egész valónkat a mély fájdalom, midőn megbizonyosodni kényszerítettünk a borzasztó valóságról.

A rajongó szeretet szülte mély bánattal keblünkben, a határtalan tiszteletből fakadó könnyekkel szemeinkben, a hála és kegyelet mély gyászt öltve magunkra: gyültünk össze Zemplén vármegye közönsége ma, hogy a pótolhatatlan vesztesség felett együttérző fájdalomunkban a megszentelt ravatal lépcsőire leboruljunk s megrendült hitünk morzsa-maradványait összegyűjtve, megkísértsük Felséged sajtó lelkére és vérző szívére, habár csak egy szemernyi gyógyítórt is hinteni. — Ha visszaidézzük az alig mult időket, a melyekben egy perc sem vesztetett el, hogy jóságát népeivel ne éreztesse; ha élete folyására visszagondolunk, melyben minden alkalmat felhasznált, hogy végetlen szívjóságának és szeretetének tanujelét adja; ha Felségedre a gyöngéden szeretett férjre s koronás királyunkra feltekintünk: megbénulnak gondolataink, elszorul szivünk s nem vagyunk képesek elhinni, hogy a sors oly igaztalan, a természet oly kérlelhetetlen lehessen s kioltsa millióktól áldott életét Annak a tökéletes teremtményének, a ki mindenkinek, mindenben, mindenütt és minden időben csak jót tett, hogy elszakítsa a hü hitvest attól a férjtől, kinek egész életét szentelé, hogy megloszsa a családot attól az anyától, a ki hosszú éjjelenként remegve leste gyermekeinek még léleketét is, hogy megraboljon egy országot attól a koronás királynétól s jéttevő angyalától, a ki nemes életét a nemzet javának munkálására áldozta s mint Mentő tetjeszté ki szárnyait felette.

Mindez elveszett örökre s mentől inkább ösmerjük a csapást, annál inkább sajoj a seb, melyet egy az emberi képet méltatlanul hordozó vadállat töre ütött.

Mély és igaz fájdalomunkra vigaszt nem tudunk találni, alattvalói hódolatunk és fiui szeretetünk azon hő vágyát, hogy Felségednek vérző szívére vigasztaló szónkkal gyógyítórt vigyünk, a mi mély gyászunkban betölteni képesek nem vagyunk. — Vérző szivünk és fájó lelkünk csak a panasz, csak a méltatlankodás, csak a természet elleni kétkedés szavát tolja ajkainkra.

Nincsen is arra a mérhetlen bánatra, arra a pótolhatatlan vesztesség okozta gyászra, mely Felségedet mint hitvest és magas családját, minket mint egy hü nemzet alázasos fiait érte, oly vigasz, a melyet az ész fogalommal alakítani s a nyelv kifejezni híven tudna. — Enyhülést csak a hit s a mindent átváltoztató idő adhat.

Felséged házának tündöklő, a nemzetnek vezérlő csillaga hullott le a mindenség tengerébe, éppen oly zajtalanul, mint a mily fenségesen bevilágította életének eget.

Felséged és magas Háza éppen ugy mint a nemzet, nélkülözni fogjuk lehullt csillagunknak jötevő melegét, de haló poraiban is ott fog fényleni felmagasztosult valója, vezérleni fog mindannyiunkat Felséged trónjának számolyához.

Nehéz s alig elviselhető a válás, de találjon Felséged mély fájdalom némi enyhülést abban a tudatban, hogy habár a megdicsőült emberi szemnek többé látni meg nem adatott, de élni fog közöttünk nagy szelleme. — Oda helyezzük házi oltárunkra, ott fogjuk Ot fohászainkkal felkeresni munkánk előtt, oda fogunk visszatérni munkánk után. — Szegény ugy mint gazdag, kicsi ugy mint na y kegyelettel fogja elrebegni imáját lelki nyugalmáért. — A megszentelt ravatal lépcsőire borulva esedezünk most is a teremtés Urához, kérve őt, hogy koronás királyunk, kegyes jó atyánk, drága életét tartsa meg, adjon lelki erőt mély fájdalma viselésére, — áraszsa el a testi erők bő áldásával, hogy még ivadéaink is érezhessék jötevő kegyes kezeinek kormányzását, az annyi megpróbáltatáson átment nemzetnek pedig kegyelmezzon meg s adjon békés nyugodalmat, juttassa el Felséged magas trónjának számolyához mély bánatában való osztozkodásunk és igaz részvétünk őszinte kifejezését, hallgattassa meg felkent személyével azon alázasos esedezésünket, hogy fogadja el Császári és Apostoli Királyi Felséged kegyesen és kegyelmesen Zemplén-vármegye egybegyült képviselőinek s az egész vármegye minden rendü és rangu lakójának, hü Fiainak és alázasos alattvalóinak öröklött szeretetét és jobbágyi hódolatát.

Kelt T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1898. évi szeptember hó 15 én tartott rendkívüli közgyűlésében.

Zemplén-vármegye közönsége nevében:

Alispán helyett:

Dókus Gyula s. k.,
cs. és kir. kamarás, főjegyző.

Erz

Egész
Gyász
Gyász
dásig szer
Magy
királyassz
ján sziver
És a
És a
megszűnt
Egy
rályné vo
pattant.

„Apad
S szá
Irgalm
Meg
Hogy
nem törté
gedte az
Hog
Hát
veszedel
segedele
Hát
mesebes
Nem
dül meg
tennel
nincs he
a legna
„leesett
Iste
köteless
gyász.

Gya
Eltűnt e
Erzsébet
sem ad
lehetne
jobban
Az
többé.
Fá
ket ár
gyarjai

Gya

Siratja
Öreg j
Merre
Bús h
Nincs
Csak

Mit v
Hogy
Mit v
Hogy

Erzsébet királyné †

Egész Magyarország feketében lobog. Gyászos öltözetben sir egy ravatalnál. Gyászolhat is, sirhat is, — mert imádságig szeretett királynéja nincs többé!

Magyarország földi pátrónáját, *Erzsébet* királyasszonyunk Őfelségét, a genfi tó partján szúrta egy bestialelkű gaz.

És a legnemesebb szívnek kifolyt vére. És a legnemesebben érző szív legott megszűnt dobogni örökre.

Egy aranygyűrű, melyen *Erzsébet*-királyné volt a ragyogó gyémánszem, ketté pattant.

„Apadjon el a szem, mely célba vevé

S száradjon el a kar . . . . .

Irgalmad, óh Isten, ne legyen övé! . . . . .

Meg-meginog hitünk a Gondviselésben.

Hogy ezt — az égbekiáltó bünt — nem történni, de csak megfoganni is engedte az Isten?

Hogy az angyalt legyőzze az ördög?

Hát a hol legnagyobb volt a földi veszedelem: ott legtávolabb állott az égi segedelem?

Hát az a „divina assistentia“ csak mesebeszéd volna, s nem szentigaz való?

Nem. Nem inog meg hitünk, nem rendül meg bizalmunk a Gondviselésben. Istennel nem perelünk. Felebbezésnek itt nincs helye. Jóbi önmegadással tűrjük ezt a legnagyobb csapást is, melytől pedig „leesett a mi fejünk koronája.“

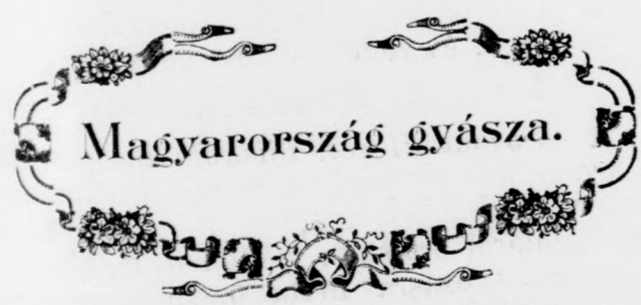
Isten joga: ember kötelessége. Ember kötelessége: a megnyugvás. Ember joga: a gyász.

Gyászba borult egész Magyarország. Eltűnt egéről, aki tündöklő csillaga volt: *Erzsébet*-királyné. Szívünk tenger vére árán sem adhatjuk vissza szive dobbanását. Ha lehetne: bármelyikünk visszaadná. Hiszen jobban szerettük Őt mint életünket . . .

Az Ő legnemesebb szive már nem fáj többé.

Fáj, hogy szinte megreped, azoké, akiket árvaságban itt hagyott: holtig hú magyarjaié.

TÁRCA.

— A „Zemplén“ eredeti tárcája. —

Gyászba borult ismét szegény Magyarország,
Viruló halmait könyek harmatozzák,
Siratja dicsőült drága Nagyasszonyát,
Öreg jó királyát s elárvult önmagát.

Merre szép hazánkat két hegyek környezik,
Bús halotti csöndben a részvét könyezik,
Nincs hangja a szónak, mint a fájó kinnak,
Csak a busult szelek s a harangok sirnak.

Mit vétettünk neked egek nagy Istene,
Hogy örömünk kelyhe csordultig van tele,
Mit vétett ellened a mi beteg Szentünk,
Hogy átdőfött szívvel hoztad vissza nekünk.

Legeslegjobban fáj mégis azé az ősz emberé, Kire ismét villámerővel sujtott le a csapás . . .

Add, óh jóságos Isten, nekünk egyedül való vigasztalásunkul, hogy az az ősz, nagy ember, legnagyobb a nagyok között, ott az ősök komor palotájában

„Mint a szírt . . . . .

. . . . . érepaizsként erős mellével

Fogadja a sors csapásait . . . . .“

És engedd, óh jóságos istenünk, hogy a fölött az oltár fölött, melyet az a nagy ősz ember emelt hősi szívében a „legjobb“ királyné emlékének, honfiai és honleányi könyektől megszentelt templom lehessen jóban-roszban hú ragaszkodásunk; templom minden idők számára; templom, a melynek kapui fölött ne diadalmaskodhassanak a pokol összes fajzatai sem!

„Ne portae inferi!“

Egy angyal-lélekkel immár több az égben. A kerubok között és a kerubok fölött: megdicsőült *Erzsébet*-királynék lelke!

Isten! Küldd le Őt égi trónod zsámolyáról mindig, ha csüggedni látod a királyokat, — küldd le ezt a vigasztaló szentlelket, ha szenvedni látod a népeket, — küldd le ezt a hatalmas lelket, ha gyengülni látod az országok összetartó kapcsolásait, — küldd le ezt az egyességnek esoda-lelkét, ha bábeli zavarodás közepette találsz a közbékességet. . . .

Ebben, hogy ezeket tenni akarod, művelni fogod, nyugszunk meg, ó Gondviselés, a ki kényur vagy örök időktől mi fölöttünk és mi te alattad rabszolgák örök időkig.

Te pedig, Felsőleges Királyasszonyunk, — akit szelid megadással bolyongott utaidból immár az ősi kriptá fősége esendje fogadott ölébe — följáró szellemeddel maradj ezentul is, mint voltál eddig, őrzőangyalunk, ha meredekek szélén, vagy örvények torkában végünk fenyegetne.

Kegyeltől megszentelt emléked hú magyarjaid szívéből csak az irthatja ki, aki szívében sebzí az utolsó magyart.

*

Aki egy nemzetet fölemelt a porból,
Kíróll millió ajk hálaérzettel szól,
Aki rosztat soha, mindenütt csak jót tett,
Széles e hazában és a merre járt-kelt:

Kinek koronája töviskoszoru volt
S nem tapadt lelkéhez egy parányi szennyfolt,
Ki angyal-szívével a légynek se vétett:
Ó hatalmas Isten, hogy ért ilyen véget?!

Mit ér, hogy gyászfátyolt lengetnek a szelek,
Ha az nincs közöttünk, kit mindenki szeret,
Ha — kit sorscsapások fájdalma megszentelt,
Orvul meggyilkolják a dicsőt, a szentet.

Hogy ki volt Ő nekünk, most látjuk igazán,
Most, hogy a rémes hír átnyilat a hazán,
Most, hogy szíveinkből hiányzik az oltár,
Dicső Nagyasszonyunk, most tudjuk ki voltál!

Balsorsunkban önként örömünköl ittál
Megfelezéd kínunk, Te is velünk sirtál
Nemzet s király között addig békitgettél:
. . . Szíved szerelmétől fölengedett a tél.

Ha nem szeretsz minket oly melegen, forrón,
Démonod dühe tán elkerül egykoron,

Megölték a királynénkat!

Jókai Mór, az ő aranytollával, a következő klasszikus szép emléksorokat írta a „Nemzet“ ma egy hetes számának:

Oly hihetetlen a rémhír, hogy nem birjuk összeegyeztetni a Gondviselésben vetett hitünkkel.

Hogy egy országnak az őriző angyalát, egy szentet meg tudott ölni egy ördög, egy démon, kit az alvilág, a történelem átkos megzavarodása szült.

Van-e jajkiáltás elég nagy, mely a lesujtott milliók fájdalmát az égig felvigye?

Mivel érdemlette e dicsőséges alak, ki életében oly fenséges türelemmel viselte mártirkoszoruját, ezt a vértanui halált?

Mivel érdemelte országainak minden népe ezt a sorscsapást, melyet elviselni több kell embererőnél?

Ha ezt a fényes alakot, ki egész életén át, a trónon és a nép között, csak jót tett, csak áldást osztott, nem védte meg az ég: kit hívjunk akkor, hogy adjon vigasztalást mélyen sujtott uralkodónknak, árván maradt nemzetünknek!

Ez a kihullott szent vér csatoljon bennünket még szorosabban egymáshoz!

Jellemzően írja a „Bp. Hl.“

Mikor bájos fiatalságban először köztünk megjelent *Erzsébet* asszony, általános kegyelmet hozott a börtönben szenvedőknek és megszüntetését az ostromállapotnak. És mikor mindenki ellenségünk volt Bécsben, *Erzsébet*-királyné magyarul tanult. És midőn férje hadat viselt, ő zsenge gyermekeivel Budapestre jött. Magyarul nevelte őket, Rudolfot és Mária Valériát s a kiegyezést megkötni segített a királynak, *Andrássynak* és *Deák Ferencnek*. Mikor *Szent István* koronájával a vállát érintették *Mátyás* templomában, ez volt életének legszebb ünnepe. Gyászában sem feledkezett meg soha mi rólunk és velünk sirt *Deák* ravatalánál. Fölkereste olykor-olykor enyhülést keresve Magyarország szép vidékeit; ezeréves örömmünnepünknek dísz adott megjelenése. Sohasem látjuk őt többé.

Meghalt a nemes nagy királyasszony, igazán meghalt. Öltünk gyászruhát, tartunk nemzeti gyászt, szívünk bánatához méltót. . . . .

Szép levente fiad talán ma is élne
Egész Európa gyönyörűségére . . .

De Te letörölted fájó könyeinket
S Golgotát szenvedtél, mert szerettél minket.
Magyar-szerencse és végzetünk ez nekünk:
Megirigyli az ég akit mi szeretünk.

Alig félszázada, hogy a vihar elült
S balszerencsénk sulya hányszor ránk nehezült,
Szentháromságunkból anya, fiú nincsen,
Az atya is készül . . . keze a kilincsen . . .*)

Jó öreg királyunk, nincs mindennek vége,**)
Száll még mi hazánkra istenáldás, béke.
Magyarok Istene, szívünk esdve kiált:
Vigasztald meg e hont s a jó magyar királyt!

Sassi Nagy Lajos.

*) Ő Felsőleges, némelyek szerint, f. évi dec. havában le akar mondani. S.

***) Vonatközússal a király ama szavaira, melyeket abban a pillanatban mondott, mikor a leggyászosabb hírt közölték vele: „Most már mindennek vége!“ S.

A vármegye gyásza.

Zemplén-vármegyének mindenik községe, mint egy-egy élő idegszál, sajog a metsző fájdalomtól, mely felséges királyasszonyunk gyászszos kimulásának lesújtó hírével érte. A „Zemplén” mult száma hiób-hiradásával, hogy t. i. Erzsébet-királyasszonyunk orgyilkos törzurásának esett áldozatul, több mint 300,000 lelket tett a legiszonyubb fájdalom szívbeli osztályosává vármegyénkben. Özönével fekszenek előttünk vármegyénk minden zónájából a tudósítások, hogy a magyar nemzet legnagyobb halottját sirató harangok hívó szózatára a buzgó hívek zsufolásig megtöltötték mindenütt az istenházát, honnan a legáhitatosb imádkozás szellem-szárnyain emelkedett föl a szívek érzése az egek kárpitjai fölé és nyitott utat az örök áldásnak, hogy szálljon alá az üdvözültek honába költözött „legjobb királyné” emlékezetére.

A hivatalos vármegye községe is, olyan áhitattal, mint a templomba menni szoktak, gyült föl f. hó 15-én az ősi székház tanácskozó nagytermébe, hogy lerójjá kegyeletének hálaadóját Erzsébet-királynénak magasztos és dicső emléke iránt.

Az ősi terem nagy arányu gyászpompájával csak fokozta a gyászos érzetet, mely szíveinkben honolt. A tanácskozó asztalok zöldjét a gyászdiszközgyűlés alkalmára a fénytelen fekete szín, a legmélyebb gyász képe váltotta föl. A karzat balusztrádjá fekete drapériákkal volt bevonva. A terem falait ékesítő olajfestmények mind gyászlepel alatt! Csakis egy vált ki krep-fátyollal körülszegett aranykeretéből a képek közül, az Erzsébet-királyné ifjuasszonykori portréja. (Eppen abból az időből örökíti meg kegyeletünknek ősi termünkben felséges asszonyunkat, midőn „Erzsébet-utján” Szerencs—Tisza-Lúcz—H.-Német-Gesztely—Miskolc irányában vármegyénket is szerencsétlenné legmagasabb látogatásával.) Ez az egy kép angyalszélid, jóságos tekintetével úgy nézett alá, a tanácskozó asztalok köré gyülekezett vármegye-atyákra, mintha volt volna felettünk a Gondviselésnek alászállott arkangyala.

Főispánunk, arcán a szívet tépő fájdalom markáns kinyomatával, d. e. 9 órakor lépett az ősi terembe, hogy legszomorubb tisztét, a gyászdiszközgyűlés vezetését teljesítse. A feketebe öltözött bizottsági tagok mindnyáján fölállottak s könnyel csordultig gyült szemeknek fájdalom tekintetét a királyné képére függesztették.

Az elnöklő főispán alig-alig birt a fojtó fájdalomtól megszólalni. Amint pedig szólni kezdett így: „Imádot jó királynénak nincs többé!... nem birt könnyeivel. Még csak egy-két rövid mondatot birt kimondani, hogy t. i. a gyász-közgyűlést megnyitottanak nyilvánítja.

Minden ékesszólásnál szebben szólott most a néma köny, mert mindnyájunkat magával ragadott. Volt-e csak egy is közöttünk olyan hatalmas, a ki parancsolni birt könyveinek?

Perenyi idő mult el a siri csendben, midőn a szólásra felemelkedett Matolai Etele alispán, küzdve a szóval, a mi pedig nem szokása és majd-majd legyőzve a gyász érzetétől, a min pedig győzni szokott és a következő beszédet mondotta:

*Méltóságos főispán ur!
Tekintetes Bizottság!*

Nem találok szavakat, a melyekkel a nemzetünket ért iszonyu esapást és e felett érzett mély fájdalomunkat és felháborodásunkat méltóan fejezhetném ki; de nem talál bizonyára senki más sem széles e hazában, legyen bár egy Kossuth Lajos ékesszólási tehetségével megáldva. Ki tudna méltó kifejezést adni azon honfui legmélyebb fájdalomnak, a melylyel szomorú kötelességem jelen-tenem azt, hogy Erzsébet királynénkat, országunk második védanyját, a kinek nemzetünk sorsának jobbra fordultát legnagyobb részben köszönheti, a ki szinte második hazájának fogadta és tartotta hazánkat, hódolva tisztelt, de e mellett az imádot megközelítő rajongással szeretett Királynénkat, aki soha senkinek rosszat nem, de tehetségéhez képest csak jót tett: idegen földön, a szabad helvét köztársaság földén, idegen kéz orvul meggyilkolta.

A harag, a megvetés, a gyűlölet a bosszú hangján szóljak-e erről a minden fenevadnál undokabb gyilkosról? — Nem szölok inkább sehogy, mert amit mondani kellene, nincs szó kimondani!

Ó! bár dicső Királynénk honunkban lelne volna fel legkedvesebb tartózkodási helyét; bár soha el nem hagyta volna magyar hazánk határait; itt nem akadt volna soha

oly elvetemült nyomoru teremtmény, a ki orgyilkos kezét felé emelje!

De, fájdalom, megtörtént... és mi nem tehetünk egyebet mintsem, hogy igen-igen sokáig sirassuk és gyászoljuk!

Ezután Dókus Gyula es. és kir. kamarás, a vármegyének ékesszavu főjegyzője szólalt föl s a mi máskor nem szokása, most írásból olvasta föl — sokszor törülgetvén szemét, hogy könnyeitől lássa a betűket — indítványait, a mint következnek:

1. Ő es. és ap. Királyi Felsége előtt a törvényhatóság mély fájdalomát és hódoló részvétét feliratban fejezze ki.

2. Ő es. és Királyi Felsége megboldogult Erzsébet királyné emléket és érdemeit a Közgyűlés jegyzőkönyvébe igtassa és örökítse meg.

3. Az Ő Felsége a királyné emlékére alkotandó törvényt egész szövegében ércebe vésetve tanácssterem falába helyeztesse el.

4. Temetésén a törvényhatóság képviselteséről 3 tagjának kiküldetésével intézkedjék.

5. A megdicsőült ravatalára a vármegye címerével ellátott szalagu koszorút helyezzen ilyen felirással: „Zemplén-vármegye községe — Mély fájdalommal és hálással hódolata jelöl.”

6. Mondja ki, hogy a vármegye bizottságának tagjai és a tisztikar, a lakosság pedig 30 napon át gyászt viseljenek. — A házakat gyászlobogókkal ellássák és azt 30 napon át ott tartassák. A hivatalos iratok az év végéig gyászpecsét alatt adassanak ki.

7. Mondja ki, hogy a törvényhatóság és a tisztikar örök időkre szeptember 10-én gyászt ölt, s ezen napot kegyelettel megszenteli.

8. Mondja ki, hogy a temetés napján a vármegye egész területén gyászistentiszteletek tartassanak, azokon a hatóságok, testületek és iskolák növendékei megjelenjenek. — Vegyen részt a S.-A.-Ujhelyben az összes felekezeteknél tartandó gyászistentiszteleten. — A felekezeteket hívja fel, hogy a temetés napján és még 3 napon át egy órahosszáig harangoztassanak.

9. A gyászbeszéd tudatát, ez évi szeptember 11-én megjelent összes napilapokat beszerezve, ezen gyász közgyűlésről felvett jegyzőkönyvhöz csatoltassa, — a jegyzőkönyvet kinyomatva a társtörvényhatóságokhoz és a vármegye összes községeihez megőrzés végett küldje el.

10. Ő Felségének a királynénak Budapesten emelendő szobrára a közmivelődési alaphól 2000, azaz kétezer koronát szavazzon meg, annak kiutalására a közig. bizottságot hívja fel. — A főszolgabírákat a szobor költségeihez való gyűjtés eszközlésére hívja fel.

Az indítványokat pontról-pontra menő helyesléssel fogadta el és emelte a vármegyénkben kötelező határozatokká a Közgyűlés.

Most következett annak az elmebeli két remekműnek szép előadása, melyek lapunk elején ékeskednek és főjegyzőnk aranytollára vallanak. Ugy az Erzsébet királyasszonyunk emléket méltató, mint a király öfelségéhez menesztendő hódoló részvétfelirat — Fejes István biz. tag indítványára — a „Zemplén” első oldalán közöltetni, a vármegyei Evkönyvekben megörökítettetni s egyszersmind külön lenyomatok formájában a társtörvényhatóságokkal közöltetni rendeltettek.

Ezek során a gyász-diszközgyűlés d. e. 10 órakor véget ért. A jelen voltak mély meghatottsággal távoztak.

Sátoralja-Ujhely gyásza.

A legborzasztóbb szerencsétlenségnek, Erzsébet királyasszonyunk tragikus halálának a „Zemplén” számára érkezett és a lap külön kiadásából már szombat este félkilenc órakor futó tűzvészként elterjedő híre városunk lakosságát a fájdalom, a gyász és az izgatott felháborodás lázába borította. A város utcái, hogy nyugta-

*) A vármegye koszorúját Vécsey Sándor br. val. belső titkos tanácsos vezetésével Dókus Ernő es. és kir. kamarásból és Horváth József ár. sz. elnök bizottsági tagokból álló hármás küldöttség vitte tegnapelőtt Bécsbe és Zemplén-vármegye községeinek hálással hódolata jelölül Erzsébet királyné öfelsége ravatalára helyezte. Szerk.

lan, kétkedő, majd fájdalmukban síró közönséggel megteljenek, csak rövid néhány perc műve volt. És a kétkedők kétkedése is mihamar borzasztóan fájdalmas valósággá váltott, amikor hivatalos uton is megerősítették a legszomorubb hírt, hogy imádot Királynénk gyilkos merénylet áldozatává lett.

Hogy milyen volt a hír hatása mindnyájunkra, azt tollunk leírni képtelen, szintelen a szó, melylyel azt kifejezni képesek volnánk: le voltunk sújtva, kimondhatatlan fájdalom nyíllalott szívünkbe, sirva, szinte dermeten, néma esüggéssel vártunk bővebb tudósítást a katasztrófáról és bizony nem ült álom szemünkre, gyötrelmes éjjelt, virasztottunk át, sirva, töprengve: mit hoz a jövő?!

Másnap vasárnap d. u. már mindent tudtunk. A keservnek, bánatnak nem hivatalos felhívásra, de a sajtó szív sugallatából és spontán elhatározásából immár láthatók valának gyászszos külső jelei. Gyászszos pompát öltött magára legelsőb is a vármegyeháza. Nemesak ormáról leng a félárboera leeresztett, hatalmas nagy fekete zászló, hanem fekete drapéria vonja be baldakinszerűen az emeleti középső ajtót és erkélyt is, melynek közepén a vármegye címerét gyászfátyollal vonták be: a címer alól az erkélyt tartó két oszlopot is fekete szövet borítja.

A városháza ugyanoly szépen bevonva fekete drapériával hirdeti gyászt. Valamennyi templomon, izr. imaházakon, valamennyi állami hivatalon és intézeteken s csaknem valamennyi magánépületen ott leng-lobog a fekete zászló. Az a sok-sok zászló egész fekete erdő, eddig soha nem látott méltó kifejezője tengernyi bánatunknak. — A kirakatok, különösen a rőfös-üzletek kirakatai, kivétel nélkül fekete szöveggel ékeskednek, számos helyen ravatalszerű koszoruzott emelvényekkel és megboldogult királynénak areképeivel sűrű fátyollepel alatt.

Azóta mindmáig minden csendes. Vig kurjantás vagy zeneszó sehol se hallik. Csak sirunk, csak zokogunk. Ez az egy az enyhülés a mi mérhetetlen nagy fájdalomunkra

Ujhely város képviselőtestülete, Ujfalussy Endre főbíró elnöklelte alatt, f. hó 15-én d. e. 11 órakor tartott rendkívüli közgyűlést, melyen a képviselőtestület tagjai nagyszámban s a gyászjelképeül mindannyian fekete ruhában jelentek meg. A közgyűlést Ujfalussy Endre nyitotta meg s a gyászos érzet sulya alatt meg-megremegő hangon elmondott kegyeletes beszéde után egyhangu határozattá tették a következő indítványokat:

1. A város képviselőtestülete mélyszéges fájdalomának és gyászának jegyzőkönyvben ad kifejezést s azt felterjeszti a vármegye alispánjához.

2. Az Erzsébet királyné emlékére Budapesten, az ország székes fővárosában emelendő szobor költségeihez 200, azaz kétszáz koronával járul.

3. A város lakosságát harminc napos gyászviselésre falragaszokkal felkéri.

4. A felekezetek templomaiban f. hó 17-én tartandó gyászistentiszteleteken testületileg részt vesz, illetve tegnap már résztvett.

5. A boltok és nyilvános üzletek tulajdonosait felkéri, hogy bolti s üzleti ajtóikat e hó 17-én d. e. 9 órától esti 6 óráig zárva tartassák. Ugyanez, a temetés ideje alatt, az összes utcai villamos lámpák gyászfátyollal bevonva égni fognak.

6. Erzsébet királyné életnagyságu olajfestésű areképét a tanácskozóterem számára megfesteti.

7. A város hivatalos kiadványain és levelezéseinek a f. év végéig fekete pecsétet használnak.

A pataki főiskola gyásza.

A sárospataki ref. főiskola közigazgatója, írja levelezőnk, azonnal kitézette a főiskola homlokzatára a gyászlobogót, amint a királyné tragikus haláláról értesült; hétfőn d. e. 11 órakor pedig tanácskozássra hívta össze a tanárkart, hogy a főiskola is részt vegyen a nemzet gyászában.

A tanárkar a következő határozatokat hozta:

a) Fájdalmának és részvétének kifejezését feliratban juttatja ő Felsége, a király elé;
b) A gyászlobogót a temetés befejezéseig kitűzve tartja;

c) A királyné emlékezetére gyászünnepiséget tart s ennek rendezésére egy bizottságot küld ki;

d) A temetés napján a főiskolában az előadások, tanítások szünetelnek;

e) a ref. egyháznak a temetés alkalmával tartandó gyászünnepségén a tanárkar és ifjuság testületben részt vesz;

f) a tanárkar és az ifjuság egy hónapig gyászt visel.

Folytatás a II. mellékleten.

Az em... gyász... egyik... emléke...

Gálsz... tragikus... hatalmas... vonva s... fekete... királyné... tik. Teg... tisztelet... összes... ban istent... gyász... testület... József... mely a... uralkodó... emléke je...

Minden... tisztelet... asszony... zetének.

A... volt az... jóval be... foglalta... gok, tes... menete, Dókus... zott alis... helyezke... megtelt... jelenvolt... ben, dél... tól körül... szegésü... nyozott... rályné... alatta... szalag... röpke... röpke... körül v... diszörse... Géza rk... teljes p... taiból... mért o... zendite... amelyn... alakult... ható e...

folásig... szorult... testüle... gyászi... nemze... bejára... A karé... lozsmá... ev. r... szíve... melyn... sével... ket sa... géssel... aposz... száma...

löss... pap s... gyász... talos... el is... tartás...

plom... lanul... előbb... soka... gult... még... „stat... ünne...

plom... tisz... ének... után... lelk... dott... után... hán... gyá...

Az emlék-ünnepség később, de az egy hónapi gyászban belől fog megtartani s ezen a főiskola egyik tanára fog a megboldogult királynéről emlékbeszédet tartani.

Gálszécsről írják: Imádott királynénk tragikus halála következtében városkánk egészen gyászba borult. A város mindkét végén hatalmas gyászlobogók vannak árbocokra felvonva s bent a városban nincs ház, melyen 1—2 fekete zászló nem lengene. A kirakatokat néh. királynénknak gyászfátyollal letakart képei díszítik. Tegnap az összes templomokban gyászistentisztelet volt s egész nap szünetelt a munka. Az összes üzletek zárva voltak. Az állami iskolában istentisztelet után gyászünnepség volt. — A gyász módozatainak megállapításával a képviselő-testület f. hó 13-án foglalkozott, hol *Nemthy József* főszolgabíró meghatóan esetelte a gyászt, mely a királyné halálával felséges Urunkra, az uralkodó házra és hazánkra borult. A királyné emléke jegyzőkönyvbe iktattatott. r. l.

A templomok gyásza.

A legszomorubb napunk tegnap volt. Minden felekezeti templomban gyászistentisztelettel adóztunk megboldogult *Nagyasszonyunk* dicső és soha nem muló emlékezetének.

A r. k. templomban tegnap d. e. 9 órakor volt az ünnepies Rekviem. A padsorokat már jóval beharangszó előtt díszes hölgyközönség foglalta el, mindenki mély gyászban. A hatóságok, testületek, egyesületek impozáns nagy menete, élükön *Molnár István* főispánnal és *Dókus Gyula* főjegyzővel, ki a Budapestre utazott alispánt helyettesítette, már alig tudott elhelyezkedni a gyászoló közönséggel színiültig megtelt templomban. A kir. honvéd tisztikar is jelen volt teljes számban. A templom szentélyében, délszaki virágok erdejétől s égő gyertyák-tól körülveve állott a díszes ravatal, ezüst eszkapcsos feketével borítva, a tetején dusan aranyozott ércporsó, ennek lábánál *Erzsébet* királynénak életnagyságu mellszobra gipszből, alatta hatalmas tuba koszorú, nehéz leher selyemszalagján ezzel az aranybetűs felirattal: „Egy röpke szó nyíllalott a hazán keresztül s e röpke szóban mennyi fájdalom!” A ravatal körül vármegyei huszárok és hajduk állottak díszőrséget. Az énekes nagymisét ft. *Katinszky Géza* rk. plebános, szentszék tanácsos mondotta teljes papi segédlettel: *Offertorium*-kor a halottaitól föltámadott daloskór a „Mért oly borus, mért oly néma e sereg? kezdetű gyászeneket zendítette rá. Mire végén *Libera* következett, amelynek szívrható áriáját erre az alkalomra alakult egyházi énekkar adta elő mélyen megható érzéssel.

Az ev. ref. templomban, mely szintén zsúfolásig tömve volt, sőt a híveknek egy része ki is szorult, d. e. 10 órakor, midőn a hatóságok s testületek küldöttségei bevonultak, kezdődött a gyászistentisztelet. A szószerk mellett levő magyar nemzeti címert fekete krep takarta, a templom bejárata fölött gyászlepelbe vont trikolor lengett. A karének és az egyházi énekkar gyászos zsolozsmáinak elhangzása után *Fejes István* esperes ev. ref. lelkész mondott minden jelenvotlat szíve mélyéből könyekre buzditott Könyörgést, melynek befejező része, hatalmas költői líkületével, még a legkeményebb szívből is könyeket sajtolt a szemekbe. (Úgy a Halotti Könyörgéssel, mint az *Erzsébet* királyné szellemét apostrofáló gyönyörű poemával lapunk jövő számat fogjuk felékesíteni. Szerk.)

A görög katolikusok templomában *Miklóss István* esperes-lelkész, sz.-sz.-tanácsos két pap segítségével d. e. 11 órakor tartott nagy gyászmisét. A kis templom első padsorai a hivatalos személyeknek voltak főtartva s azt teljesen el is foglalták. — Mikor a lélekemelő gyászszer-tartás is itt véget ért:

Az izraeliták zsinagógájába vonult a templomi gyászünnepelésben mindvégig fardhatatlanul kitartott nagyközönség. Ott az énekkarral előbb *Eibusitz* kántor énekelt gyönyörű pszalmusokat, majd *Weisz* rabbi mondott a megboldogult királynéért magyar nyelvű imát: azután még egy darabot énekelt az énekkar s ezzel a „status-quo“ izraeliták templomában tartott gyászünnep is véget ért.

A s.-a.-ujhelyi ág. ev. egyházközség templomában tegnap d. u. 5 órakor volt a gyászistentisztelet az „Erős vár a mi Istenünk“ e bekezdő énekkel. Utána ima az oltárnál *Alkalmi* ének után („Isten királyok királya — Hozzád száll lelkünk imája...“) *Boór Jenő* ev. lelkész mondott gyászünnepi megható beszédet. Záróének után („Szánd meg Isten a magyart — Kit vések hányának“) a gyülekezet mélyen meghatva a gyász érzetétől távozott az istenházából.

„Et lux perpetua luceat Ei...“

Tegnap délután négy órakor, mikor a császár városban, császárok s királyok jelenlétében világraszóló gyászpompával helyezték a legdrágább hamvakat örök pihenőhelyére: lelkiileg mi is ott voltunk minden fájdalomunkkal és gyászuunkkal. A harangok itt is zúgtak, a gyászfátyollal bevont villámos lámpák fénye pedig jelezte és emelte az utcákat lépő közönség komor hangulatát és mindenki csak arra gondolt: *Imádott Nagyasszonyunk immár az örökkévalóság!... „Et lux perpetua luceat Ei.“*

A helybeli orthodox izr. hitközség jegyzője, *Hazay Adolf*, tudatja, hogy: az izr. országos központi iroda körlevele értelmében f. hó 19-én és pedig d. u. 1/25 órakor tart gyászos istentiszteletet *Erzsébet* királyné emlékére az orth. izr. hitközség.

Varannóról sürgönyzi tudósítónk: Még a halóporában is imádásig szeretett *Erzsébet* királynéért a helybeli rk. templomban impozáns gyászistentiszteletet tartottunk. — *Füzesséry György* j. főszolgabíró vezetése mellett az összes intelligencia, kivált pedig mély gyászba öltözött hölgyközönség igen szép számban, hivatalok, testületek voltak jelen a templomban, hol az iskolásgyermek ékes magyar nyelvűn-kön megható gyászarabokat énekeltek. Ugyanekkor a varannai járás összes keresztény és nem keresztény templomaiban is gyászünnepség volt. A nép önkényt munkaszünetet tart s ünneplő ruhájában szentel emléket a legmélyebb gyásznak.

„Sirassuk-sirassuk a legujabb szentet: *Erzsébet*-királynét, glóriás asszonyunkat!“

Hírek a nagyvilágból!

Erzsébet királyasszonyunk utolsó perceiről és magáról a merényletről írják Genfből a következő részleteket: Szombaton délután 1 és 1/2 órakor hagyta el a királyné *Sztáray* grófnővel, egy udvari szolgától követve, a szállóházat, hogy a gyorsgözös kikötő helyére menjen és Montróbe visszatérjen.

Midőn a Montblanc rakodóparton levő szobor elé ért, egy ember (valami *Lukeni* nevezetű csavargó anarkista, a nevét csak azért írjuk le, hogy átadhatjuk az örök utálatnak — Szerk.) a partrészorlatnál előretolakodott és az utjában állókat félrelökve, közvetlenül a királyné előtt termett és bal karját magasra emelve, villámgyorsan a királyné bal mellébe szúrta három-élű hegyes fűrész-reszelőjét, aztán szökésnek eredt. A munkásosztály sörpredékéből származó merénylet üzőbe vették s elfogták.

A királyné *Sztáray* grófnő karjába esett, de nem sokáig amagához tért és udvarhölgyére és a szolgára támaszkodva, még elég ereje volt arra, hogy a körülbelül száz lépésnyi utat megtegyje.

Eszméletlen állapotban vitték a hajóra. Az udvarhölgy, ki a gyilkosságot nem is sejtette, azt hitte, hogy a felséges asszony csak útást kapott s attól lett rosszul; sebet vagy vérnyomot nem lehetett látni és a hajóskapitánynak parancsot adott az indulásra.

A hajó el is indult. A hajós kapitány a királynő karjába ment és az eszméletlen királyné fűzőjét felvágta.

Csak most vették észre a sebet, alig egy-két véresebb mutakozván azon a helyen, hol a gyilkos szerszám a mellbe hatolt.

A vérnyom oly csekély volt, hogy maguk az orvosok is nehezen találták meg a sebesülés helyét.

A hajóskapitány azonnal betegvívőágyat hevenyészett és nyomban visszaindult a kikötőbe, honnan a királynét a szállóba vitték.

A hajón a királyné egy pillanatra eszméletre tért. *Sztáray* grófnő megkérdezte, hogy fájdalmat érez-e, mire a királyné tagadóan válaszolt.

A szállóban *Golay* orvos dr. kísérleteket tett, hogy a felséges asszonyt eszméletre ébreszesse. Később *Mayon* orvos doktor is megjelent és érvágást tett a királyné jobb kezcsuklóján, de már akkor egy csepp vér sem jött ki.

Az előhívott lelkész is későn érkezett. A királyné meghalt.

Hazaszállítás — temetés. Felsőcséreg királyasszonyunk holttestével szeptember 14-én, esti 10 órakor érkezett Bécsbe Svájból a különudvari vonat. *Erzsébet* királyné koporsóját egy katonai díszszázad kísérte, zene nélkül, a Burg templomba, ahol ravatalra helyezték. Pénteken volt Bécsnek a nagypéntek: meg volt engedve a közönségnek, hogy a ravatalhoz járulhas-

son. A templomban, dacára hogy ezer főnyi közönség hullámozott, temetői esend Mindenki visszafojtott lélekzettel uralkodik retentő fájdalom. Imádkozva minden szív istenhez emelkedett. Ami életében környékezte a felséges királyasszonyt, forró szeretet és meleg áhitat, az most a ravatalára omló könyvekben nyert megnyilatkozást. A temetés tegnap d. u. 4 órakor kezdődött. — A ravatal közvetlen közelében a király és az uralkodóház összes tagjai állottak, számszerint hetvennyolc királyi herceg és hercegnő.

Részvét-táviratok. A leggyászosabb érzés ólomsnlya alá került királyi szív fájdalomából, hogy elviselhetővé tegyék, részt kértek *I. Ferenc József* öfelségétől: *XIII. Leó* pápa, aki „fájdalmasan megindult atyai szívből fakadott különös áldását küldötte Öfelségének s az egész császári és királyi családnak“, — *II. Vilmos* német császár és neje a császárné, — *Viktória* angol királyné és India császárnője, — *Umberto* olasz király és *Margit* királyné, — *Alexandra* cárné és *Miklós* cár, — *Faure* francia köztársasági elnök, — *Krisztinia* spanyol régens-királyné, — *IX. Keresztély* dán király, — *Luitpold* bajor kormányzó herceg, — *Albert* szász király és *Karola* királyné, — *II. Vilmos* württembergi király, — *Vilma* hollandi királynő, — *I. Károly* román király és *Erzsébet* román királyné, — *I. Sándor* szerb király — *Frigyes* bádeni kir. nagyherceg, *Ferdinánd* bolgár s *Nikita* montenegrói fejedelem, — *Ruffay* a svájci szövetséges köztársaság elnöke, — *Mac Kinley* *Vilmos*, az amerikai Egyesült-Államok elnöke.

Hírek az országból.

A király fájdalma. *Mária Valéria* királyi hercegnő szept. 11-én reggel hat órakor érkezett meg Wallsee-ből és mély gyászba öltözve, a pályaházból egyenesen Schönbrunnba hajtatott. A találkozás a király és leánya között megrendítő volt. A királyi hercegnő göresösen zokogva borult atya keblére, a ki szorosan magához ölelte és össze-vissza esőkölt. Nehány pillanatig szóltanul csüngött egymáson apa és leánya, míg végre szóhoz tudtak jutni. Aztán egy-két percig szóltanul állottak és végül a király mélyen felsóhajta, így szólott!

— Ettől a csapástól sem kimélt meg a végzet! Ez volt a legborzasztóbb a mivel sujtathott.

A király balsejtelve. A királyt már az év elejétől fogva, hogy császári uralkodása 50-ik évfordulójának jubiláris megünneplésére készülni kezdett, szomorú sejtelmek gyötörték és sokszor mondta:

— Csak már ennek a jubiláris esztendőnek vége volna.

Az agg uralkodó szinte érezni látszott, hogy a végzet még ebben az esztendőben, az ő jubileomának esztendejében, iszonyatos kézzel fog az ő életébe belenyulni. A király nem tudott szabadulni ezektől a balsejtelmektől.

A király a királynéről. Ő Felsőcséreg a király a szombatról vasárnapra menő éjszakát ma egy hete virrasztva töltötte. Mikor a gyilkosság részleteiről értesült, így szóló főudvarmesteréhez:

— Erthetetlen, hogy miért támadta meg azt az asszonyt, a ki egész életén át soha rosszat, hanem mindig csak jót tett.

A király népeihez. Szeretett királyunkra igen jó hatást gyakoroltak a részvétnyilatkozatok, melyek birodalmából népeitől és birodalmán kívül az egész világról özönével érkeztek öfelségéhez Schönbrunnba. Udvari körökben híre jár, hogy *Erzsébet*-királyné temetése után öfelsége a király kiáltványt fog intézni népeihez.

A király Bánfyhoz. Öfelsége magyar királyi miniszterelnökéhez, midőn a kormány és a nemzet hódoló részvétét tolmácsolta e szavakat intézte: — Magyarországom szerető édesanyját veszítette el a királynéban!

A királyváró Szepesség, hová a Tatra-videki hadgyakorlatok megtartása alkalmából öfelségét a királyt szept. 12-re szüvedve várták, már szept. 10-én éjjel megtudta, hogy a király hadgyakorlatot lefutott. A diadalmi jelvények és az öröm szimbolumainak eltűnése után a Szepesség is mély gyászt öltött magára. A *Ferenc-József*-hegy csucs ormán is, mely az összes csucsokat urálja, a hatalmas trikolor helyét fekete lobogó váltotta föl.

A gödöllői koszorú. *Daranyi Ignác* dr. földmivelésügyi kir. miniszter közbenjárására legfelső helyen megengedtetett, hogy a gödöllői park fenyveséből és a királyné legkedvesebb virágaiból kötött remek óriási koszorút (az átmérője 2 mtr.) a gödöllői korona-uradalmak diszküldöttsége az *Erzsébet* királyné koporsójára helyezhesse.

Az országgyűlés főrendiháza nevében

Daruváry Alajos alelnök így emlékezett meg a tragikus eseményről:

Ő Felső Erzsébet királyné, Magyarország nagyszónya, nincs többé; váratlan halál ragadta ki az élők sorából. Egy gonosztevő kéz oltotta ki drága életét.

Méltóságos főrendek! E pillanatban a megrendítő esemény lesújtó hatása alatt, ki volna képes feltüntetni a veszteség nagyságát, melyet a halál révén király és nemzet egyaránt szenvednek, a mely veszteség felett érzett bánatnak király és nemzet egyenlően részesei.

Es ki volna képes szavakat, méltó szavakat köszönözni a fájdalomnak, mely a szeretett, az imádott királyasszony halála felett Szent István birodalmának határai között minden szívet eltölt.

Egy halás nemzetnek könyei kísérik a drága halottat sirjái és a siron tul áldott marad emlékezete közöttünk és maradékaink között minden időre.

Az országgyűlés képviselőháza nevében Szilágyi Dezső, a t. Ház elnöke, mondott a f. hó 11-iki rendkívüli ülésben részvénytájékoztatót, melyből ide igtatjuk a következő pontokat:

Erzsébet királynét, a tegnapi napon elragadta egy gyilkos merénylet a trónról, melyről csak vigaszt, csak áldást árasztott mindenfelé: elragadta felséges férje oldala mellől, ki a leg súlyosabb megpróbáltatásban, mely embert és atyát érhet, halál adott a Mindenhatónak, hogy ily élettársat rendelt oldala mellé.

A törrel átvett fejedelmi szív előtt mely fájdalomban megtörve állunk, lelkünkben felmerülnek a multak boldog és bus emlékei; annak a királynénak képe, kinek fejedelmi erényei és nemes szíve annyit tettek a trón és nemzet elválaszthatatlan összeforrasztására és a kinek lelkében visszhangot keltett minden nemes és nagy törekvés, mely az egész nemzetből a trón felé szállott és áldó, ápoló kezét terjesztette ki azokra; és látjuk öt nehéz idők folyamán, a leg súlyosabb emberi szenvedések alatt, roskadozó egészséggel, megadással tűrni és szenvedni mindazt, a mit a Mindenható keze reá mért; és tengerében az emésztő fájdalomnak maradt őrangyala Felső Erzsébet királyné és népének.

Áldott és szent legyen emléke, mint igaz és el nem muló a hódoló ragaszkodás és szeretet, melyvel a nemzet környezte.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottság szept. 9-én tartott üléséről szóló, d'ohéjba foglalt tudósításunkat, mely a mult számból már kiszorult, a következőkben adjuk: Amerikába kivándoroltak a vármegyéből augusztus hó folyamán 71-en, visszajöttek ugyanonnan 44-en. — Agárdon új esendőrörst állítottatott föl. — Tekintettel az idej jó termésre, felhívták a járások főszolgabírái, hogy ugy a törvényhatósági, mint a községi köztartozások behajtásáról gondoskodjanak. — A Bodrogközön grasszált paraszt szocializmus elfojtása alkalmából keletkezett közigazgatási kiadásokról szóló számadás a belügyminiszterhez fölterjesztett. — A szinnai, sztrópkai s részben a homonnai járások területén megszaportott jegyzőségek, illetve anyakönyvvezetőségek életbe léptetéséhez megkivántató állami javadalmasnak kellő időre folyóvá tételéért fölirtak a belügyi kir. ministerhez. — A Nemes Lajos kir. tanfelügyelő részéről fölvetett eszme, hogy t. i. a nemzetiségi járások területén mindazon községekben, ahová újabb anyakönyvvezetőségek szervezése szükséges, állami iskolák létesítsenek és az állami tanítók bizassanak meg az anyakönyvvezetői teendők ellátásával is, mint igen életrevaló eszme, az orsz. kormány elnökéhez intézendő félféves jelentésbe felveendőnek találtatott. — Szinnán a táviróállomást, mihelyest a vezeték felállításához megkivántató tölgyfaoszlapok szállítását a járásbeli községek biztosítják, létesíteni fogják. — Az árvászek aug. hó folyamán példás tevékenységet fejtett ki. Elintézték az előadók együttesen 2104 ügydarabot, a hátrálék mindössze csak 83 db. — A közpénztári főkimutatásból közöljük, hogy a vármegyei tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet nyugdíjalapja a f. évi aug. hó 31-én 129,936 ft 07 krnyi, — a községi- és körjegyzők nyugdíjintézte pedig 26,743 ft 92 krnyi tőkével rendelkezett. — A miskolczi loavató bizottság tudatta, hogy a f. évi okt. hó 3-án, reggel 8 órakor, Töke-Terebesen, katonai lóvásár lesz tudatta egyszersmind, hogy a bizottság Miskolcon, a „Zöldfa” udvarán, minden hó első szerdáján lóvásárt tart. — A sátoralja-ujhelyi kir. törvényeségi fogházban volt az augusztusi rablétszám:

228, ebben elítelt: 152. Az általános egészségi állapot kielégítő. — A vármegye székvárosában fölépített s e napokban már megnyitandó áll. iskola iránt sokkal nagyobb a rokonszenv, mint remélhető volt; azért, hogy a fokozott és nem várt mértékben nyilatkozott igények kielégítést nyerjenek, sürgős fölterjesztés intéztetett a vall. és közokt. ministerhez, hogy további kinevezésekkel a szóban levő iskolánál a tanítók számát szaporítsa. — Az 1899/900. évi közuti költségvetés előirányzata 164,081 ft 12 krnyi szükséglettel, 152,191 ft 15 krnyi hiánnyal megállapítván, a Közg. ülés elé fog terjesztetni. — All. egyenes adókban befolyt augusztus hó 1-31-éig kerekszámban 134,000 ft (most kevesebb, mint a mult év augusztus havában: 19,000 ftal) a hátrálék: 668,000 ft. (kevesebb most, mint volt a mult évi aug. hó 31-én: 108,000 ftal.) — Törvényhatósági utadoban befizettetett az ez évi aug. hó folyamán: 8338 ft 56 kr., most kevesebb 1011 ft 59 kr., — a mult évi hátrálék 18,851 ft 78 kr., az egy évi előírásnak 20 %-je. — Végezetül megemlítjük, hogy Jevin György m.-esemernyei, Dzurjovcsin János örmezei, Krivda András csernainai, végül Novák András m.-izségi lakosok, mint hadköteles egyéneknek kivételes nősülés megengedéseért benyutott folyamodásaik, a kérelem méltánylásával fölterjesztettek a honv. ügyi k. ministerhez.

Pénztárvizsgálat. A vármegyei és gyám-pénztárban kezelt alapok, alapítványok, érték-papírok és értékek vizsgálatát legutóbb f. hó 12-én s folytatva és befejezve 13-án teljesítette az erre kirendelt küldöttség, az alispán előlülése mellett. A dolgok legmélyéig hatolt vizsgálat eredményeként jelenthetjük, hogy közpénztáraink ugy kezelés, mint ügyvitel tekintetében teljesen megnyugtató rendben vannak.

A Bukovinszky-alapítvány kamatából képződő szorgalomdíjat, melyért az idén gör. kat. tanulóifjak pályázhattak, az alapítványra ügyelő választmány f. hó 15-én tartott ülésében, szavazattöbbséggel, Király Gyula kolonczai gk. lelkész Gyula nevű V. gimnazista fiának adományozta.

Versenyárgyalás. A S.-A.-Ujhelyben állomásozó m. királyi miskolczi 10. honvédegyalozsereg 3 zászlóalj részére szükséges kenyér biztosítása iránt folyó évi október hó 10-én d. e. 10 órakor S.-A.-Ujhelyben a fenti zászlóalj kezelőtiszt irodájában bizottsági tárgyalás fog tartatni. — A szállításra vonatkozó feltételek a fent említett zászlóaljkezelő tiszt irodájában megtekinthetők.

Különfélék.

— **Személyi hírek.** Molnár Viktor dr. temesi főispán Temesvárról Kelecsenybe érkezett. — Seyfried József a budapest-vidéki kir. törvényszék elnöke, igen tisztelt barátunk, a mult héten családi ügyeinek rendezése céljából Ujhelyben időzött — Hönsch Dezső kir. főmérnök, igen tisztelt barátunk, a keresk.-ügyi kir. ministertől külföldi tanulmányra kiküldetvén, f. hó 13-án Münchenbe érkezett.

— **Berendelés** Philipp Alföld t. barátunkat az ujhelyi kir. törvényszék aljegyzőjét, az igazságügyi ministeriumba szolgálattételre berendelték.

— **Gyászünepség a főgyimnáziumban** Istenben boldogult Erzsébet királyasszonyunk emlékére a piristák templomában f. hó 21-én, vagyis most szerdán, lesz a gyászistentisztelet, ennek végeztével pedig gyászünepség lesz a főgimn. rajztermében.

— **Elhalasztott bazár s táncmulatság.** A „Bodrogközi Nőegyesület” Perbenyikbe a f. hó 22-ikére hirdetett jótékony célú mulatságát tekintettel az országos gyászra — bizonytalan időre elhalasztotta.

— **Gyémántlakodalom.** Székely József, Tokaj város orvosa, az arany-éremkereszt tulajdonosa, különben pedig vármegyénknek általánosan ösmert s kedvelt „Józsi-bácsi”-ja, ugyszintén kedves neje Melly Alojzia úrnő öngyászta, mindketten a testi és lelki frissességnek még ma is szerencsés osztályosai, folyó hó 25-ikén fogják gyémántlakodalmaikat a tokaji

*) Épp most értesülünk arról, hogy az iskolai gondnokság elnökének, Dókus Gyulának fölterjesztésére és az ügyben a kormányval személyesen tárgyalt Dókus Ernő o. gy. képviselőnek tudomására adta a minister, hogy az ujhelyi áll. el. iskolához még mulhatatlanul szükséges két tanítónak kinevezése e napokban ténynyé válik. Ezek vezetése alatt az áll. el. iskola főépületéből kintrekedt tanulógyermek a városi felső kisdedóvó épületben fognak ideiglenesen elhelyeztetni. Szerk.

rom. kat. egyházban tartandó hálaadóistentisztelettel megünnepelni; mely alkalomról a család rokonait s barátait külön meghívókkal is értesítették. A gyémántlakodalmasoknak kívánjuk, hogy a legteljesebb földi boldogságban és megelégedésben éljenek matuzsálemi lakodalmat.

— **Elismerés.** Szives készséggel és elismeréssel említtük föl, hogy a rom. kat. templomban a tegnapi rekviemen a gyönyörű virágos ravatal s a Megdiesőült mellszobrának felállítását Hornyay Béla dr. igen tisztelt barátunk teljesítette s hogy a gyászpompához szükséges kellékeket kegyeletes készséggel Kellner Ede kereskedő engedte át.

— **Eljegyzés.** Staut János, deési pénzügyi fogalmazó, Staut József főispáni titkár testvéröccsese, folyó hó 16-án tartotta eljegyzését Ficker Ferenc nagybirtokos művelt és szép leányával, Hermine-vel, Lófalván. Gratulálunk!

— **Halálozások.** Gross Róbert, a bozmerani vasút üzletvezetője és főintézője, 60 éves korában e hó 9-én elhunyt Meránban. Temetése 11-én volt a holttestet Grácba szállították. A megboldogult mint a M. E. K. V. főfelügyelője az itteni gyártelep vezetésével volt éveken át megbízva. Sok ismerőse, s volt alkalmazottja osztozik családjá gyászában. Hogy a vagyon boldogságot ritkán ad: e sokat szenvedett család gyötrelmekkel és csapásokkal telt élete igazolja. Részvét a családnak, nyugalom az elhunytak! — Durcsinszky László papinai körjegyző e hó 11-én esteli 1/6 órakor meghalt. Közszolgálatában közbecsülésnek volt részese. Jegyzői, majd 30 évre nyuló életpályáján egyetlen egyszer sem szolgáltatót okot felsőbb hatóságának arra, hogy ellene emelt panaszszal kellett volna foglalkoznia, pedig nem kevesebb, mint 11 községnek ügyeit intézte a körjegyzőségben. Népe, mely fiui bizodalommal ragaszkodott hozzá, ugy szeretete, mint édesapját, jobban, roszban mindig nemes szívé osztályosát. A közszeretet, mely életében környezte a szerény embert, hivatalában a serény közhivatalnokot, impozáns módon nyilatkozott meg f. hó 13-án végbement temetése alkalmával a közrészvétben. Haraszthy Miklós, homonnai j. főszolgabíró, a Ferenc-József-rend lovagkeresztje, felejthetetlen jó apósát gyászolja az elhunyt öreg urban, a felső járások „kedves Laci bácsi”-jában. Ny. b. — Friedlieber Pinkász Ujhely városnak egyik legöregebb s köztiszteltben élt polgára, e hó 9-én, életének 86-ik és boldog házaságának hatvanötödik évében meghalt. Hült tetemeit f. hó 11-én, d. u. 2 órakor nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra az izr. sírkertben. — Oláh Mária, férjezett Kolos Barnáné, Oláh Béla, Odón és Margit férjezett Zakár Jánosné szajt, valamint az összes rokonok nevében fájdalommal tudatják, hogy szeretett és felejthetetlen testvérük, illetve rokonuk, Oláh Andor ez évi szeptember hó 8-án, élete 41-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

— **Időjárásunk** a héten remek szép volt, délutánonkint 25—26 R. fokos meleggel.

— **Nagy tűz.** Gerendán f. hó 13-án éjjel 3/4 órakor tűz támadt, s leégett 6 lakóház, 21 melléképület, 9 db. marha, s az összes életnemű és takarmány. A kár mintegy 8—10 ezer forintra becsülhető. Emberélet is esett áldozatul, nevezetesen Bajusz Mária 8 éves és Bajusz Erzsébet 13 éves testvér-leánygyermek benn égtek, — egy 5 éves fiugyermek pedig csak nagy bajjal birtak a lángokból kimenteni. — **Csodálatos, hogy ugyanabból az istállóból, ahol a 4 ló megégett, az ötödiket már a tűz után élve vezették ki.** Gálszécs tűzoltósága a tűz láttára azonnal kisetett Gerendára és Ulján János tűzoltó-alparancsnok szakszerű vezetése alatt a tűz eloltása körül hathatósan közreműködött. — Ugyanakkor éjfélután egy óra tájban Zebegnyő községben is nagy tűz volt. Mikorra a gálszécsi tűzoltók Gerendáról odaértek, már 9 lakóház és a hozzájuk tartozó melléképületek és csűrök lángban állottak. A derék tűzoltók, élükön Ulján János alparancsnokkal, feledve fáradságot, reggeli 7 óráig szakadatlanul munkálkodtak, amikor sikerült a lángokat megfékezni. Az épületeken kívül itt is tömérdek gabona oda égett. A kár óriási. — Ugyanaz éjjel Szécs-Keresztur és Isztánc községekben is égett. r. l. — E.-Horvátból írják nekünk, hogy a lapunk mult számában már ösmertetett nagy tűz alkalmával az ottan nagy értékkel bíró gyümölcsösök is végképp tönkre mentek, mert a gyümölcsfáknek egy része elégett, más része pedig annyira megperzselődött, hogy másnak, mint tűzrevalónak használni nem lehet. Azonkívül odaégett temérdek örlemény, takarmány, sok aprómarha és butor. A nemeslelkű báró Waldbott Frigyes erdejéből az égetteknék 300 darab fatörzset ajándékozott épületfának. Bárcsak a nemes példa követőkre találma s mások is adakoznának a szegény embereknek!

— **A piarista** ban az 1898—96-lyezkedett el, és a II. osztályban: IV. osztályban: 23, a 3. osztályban: 30. Ezek és gör. kat. 187, elita 115. — **Ost** Boross Antal, a III. osztályban: talyban: Hadad Balogh Sándor, Endre, a VII. o. VIII. osztályban

— **Szinész** szinigazgató társosunkba érkezv lentést adta ki a tés. Erzsébet-kisége gyászbeszél nap. szept. 18. miskolczi szính.

— **A sár** hó 8-án délelőtti ünnepes megnyitásban, az imate Isten” kezdetű kedő főiskolai lóván dr. teologia György köziga s melegen felhalkodásra, a tudományok való bőséges kérte őket, hogy léhaság, felül Fejes István ság lelkére a majd miután pártfogásába hangon emlékező érdemű, nag töltötték be fordulóját s évet kezdik a járáság nevéket s Isten dásukra! E ha teologiai tan Benő a klassziomban és törvényszéki mindhárman Gy. az egyh rendkívül ig éve közigazmes tanügy tnak 15 év nagy tudomá része van a fordításának lan szorgalm dítója, a mu Kun Zoltán sülettel és emléket em összes haz emelte, mi 700 tanuló után ifj Mi rezte meg a tanúrul a j erősítettett, értekezését lomini”-na „Eulalius” tette, jelle egyh. algo kében, kiv egyszersm tudomány a főiskola tanár meg hűséges s járáság p megnyitó talos ügy gadta a g tandó gim felől adot parallel-o gessé — két szigo a gimn. megválas igazgató- Déli 1 tanács s felköszö

tember — asszony, ves kezt ten ism kendőlo

iratni sziveskedjenek. A tanítás ezekben az osztályokban az izz. ünnepek miatt okt. 10-én kezdődik.

S.-A.-Ujhely, 1898. szeptember 16.

Az iskola vezetősége.

A rovat-vezető postája.

H. B. Spatak. — Köszönettel nézünk elé. — Tudomásommal csak okt. 15-én. R.-vezető.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.
230. sz./eln. 1898.

Elnöki körlevél.

A tekintetes vármegye törvényhatósági bizottságának tagjait a *folyó 1898. évi szeptember hó 29-én d. e. 9 órakor* kezdetét veendő

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívom.

A közgyűlés nevezetesebb tárgyai:

1. A vármegye közigazgatási-, árva- és gyámhatósági kiadásairól az állandó választmány által 1899. évre összeállított költségelőirányzatának és ezzel kapcsolatban a közművelődési alapra kivetendő 1% vármegyei pótdadó tárgyalása és megszüntetése.

2. A Bukovinszky-alapra ügyelő választmányba 2 megtresedett hely választás általi betöltése.

3. Az alispán időszaki jelentése.

4. Az igazoló-választmánynak a vármegye legtöbb adótfizető bizottsági tagjai névsorának összeállítására vonatkozó jelentése.

5. A közigazgatási bizottság határozatával felszerelt 1899—1900. évi közuti költségelőirányzat tárgyalása.

6. A nagyméltóságú belügyministerium intézvénye a sorozási költségekre kért pótvadalmazás tárgyában.

7. A nagyméltóságú belügyministerium intézvénye a házipénztár részére engedélyezni kért 4400 frt költsön és a házi pénztár régebbi tartozásai miként leendő fedezése tárgyában.

8. A nagyméltóságú belügyminister intézvénye akóro orvosok fizetésének rendezése iránt alkotott vármegyei szabályrendelet tárgyában.

9. A nagyméltóságú belügyministerium intézvénye a vármegye területén működő anyakönyvvezetők és helyettesek tiszteldíjáról 1897. évre szerkeztett számadása tárgyában.

10. Moson-vármegye átirata a tagosítási ügyek törvényhozás utján rendezése tárgyában.

11. A közigazgatási bizottság határozata az anyakönyvi és körjegyzői köröknek, a sztrókói, szinni és homonnai járásokban ujracsoportosítása tárgyában.

12. A vármegye tisztii főügyészének és kir. államépítészeti hivatal főnökének a nagyerdei hid'iránt Budapesten tartott tárgyalás iránti jelentése.

13. A már beérkezett és még beérkezendő összes ügyek.

14. A községek zárszámadásai és költségelőirányzatai.

Az állandó választmány t. tagjait felkérem, hogy a szeptember hó 28-án d. e. 9 órára kitűzött ülésen megjelenni sziveskedjenek.

S.-A.-Ujhely, 1898. szept. hó 13-án.

Alispán helyett:

Dókus Gyula.
főjegyző.

20,731/sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 járás főszolgabírójának.

Folyó évi 12828. számú felhívásom hatályon kívül való helyezése mellett a földművelésügyi minister Ó Nagyméltóságának 59607. számú intézvénye folytán tudomásul vétel és

közírré tétel végett tudatom Tekintetes főszolgabíró ural, hogy a német kormány folyó évi augusztus hó 22-én 68. szám alatt kelt kimutatása szerint a ragadós tüdőlob miatt jelenleg csak is Liptó-vármegye ellen tart fel szarvasmarha beviteli tilalmat, megjegyzem azonban, hogy oly törvényhatóság területéről, melynek területén csak egy községben is ragadós tüdőlob jövőben esetleg megállapítottatik, vagy uralkodik, amiről a szakértők a nekik hetenkint megküldött „Földművelési Ertesítő“-ből mindig hiteles tájékoztatást meríthetnek, szarvasmarhát Németországba szállítani feltétlenül tilos, tekintet nélkül arra, hogy az illető törvényhatóság neve a német kormány által időnként közzétett kimutatásban felvétellett e?

S.-A.-Ujhely, 1898. szeptember 6.

Matolai Etele, alispán.

18316. sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 járás főszolgabírójának.

Az állandó választmány 1898. évi szeptember hó 10-én tartott ülésében a vármegye közigazgatási árva és gyámhatósági kiadásairól az 1899. évre vonatkozó költségelőirányzatot megállapítván, utasítom tekintetes főszolgabíró urat, hogy az adózó községeknek hozza tudomására, miszerint ezen költségelőirányzatot és az állandó választmány határozati javaslatát, a vármegye főjegyzőjének hivatalos helyiségében, a hivatalos órák alatt mai naptól kezdődőleg 15 napon át megtekinthetik, s az 1886. évi XXI. t. c. 17. §-a értelmében az arra vonatkozó észrevételeiket az állandó választmányhoz a törvényes időben megtehetik.

Egyben felhívom a tekintetes főszolgabíró urat, hogy ezen hirdetmény közzétételét igazoló községi bizonylatokat szeptember hó 20-áig hozzám terjessze be.

S.-A.-Ujhely, 1898. szeptember 10.

Matolai Etele, alispán.

3962/98 I sz. A homonnai járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

A 400 ft. fizetéssel, 100 ft. lakbér, 150 ft. uti, 29 ft. irodai általánnyal és 100 ft. anyakönyvvezetői tiszteletdíjjal javadalmazott izbugyaradványi anyakönyvvezető körjegyzői állás nyugdíjazás folytán üresedésben lévén, ezen állásra pályázatot hirdetek azzal, hogy az 1886. évi XXII. t. c. 73. és az 1883. évi I. t. c. 6. §§-ai alapján felszerelt kérvények hozzám szeptember hó 28-áig adandók be. A kérvény fel nem szerelt, vagy elkésztett beadott folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

A választás a körlet székhelyén, Izbugyaradvány községben, folyó évi szeptember hó 30-án d. e. 10 órakor fog megejtenni.

Homonnán, 1898. szeptember 10.

2—1 Haraszthy Miklós, főszolgabíró.

5305. sz./ki. 98. A bodroghözi járás főszolgabírójától.

Körözés.

Folyó évi szeptember 4-én 1 drb 3 éves vilagos pej, baloldalán B alakú bélyeggel ellátott herélt csikó találtatott Bély községben bitangásban és a községi bíró által vétetett gondozásba. Igazoltt tulajdonosa felhivatik, hogy azon körözvény megjelenésétől számított 15 nap alatt a község bírájánál annál is inkább jelentkezék, mert ellenesetben a csikó, mint gazdátlan jószág, az 1894. évi XII. t.-ez. 105. §-a értelmében el fog árvereztetni.

Kir-Helmec, 1898. évi szeptember 10.

br. Fischer szolgabíró.

Nyilt-tér.)

Kérdezzük meg a házi orvost!

KRONDORFI
SAVANYÚVIZ

legkitünőbb asztali víz

és mint

GYÓGYITAL

minden hurutos bántalmaknál

legjobban ajánlható.

KAPHATÓ:

S.-A.-UJHELY: **Szentgyörgyi Vilmos**
Klein Albert
TOKAJ: **Olay Lajos** cézégknél.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti napár.

Vasárnap, szeptember 18. B. 16. Kup. Józs.
Hétfőn, szeptember 19. Január vt.
Kedden, szeptember 20. Euszák vt.
Szerdán, szeptember 21. Máté ap. Kánt. †.
Csütörtökön szeptember 22. Vil. Tamás.
Pénteken, szeptember 23. Linusz pp. †.
Szombaton szeptember 24. Gellért pk. †.

A szerkesztő postája.

Majzik K. — Szeged. Levelet küldöttem.
P. M. urnak — K.-Azar. Szintén.
Szt. Gy. urnak — Csertész. Holnap-holnapután eljárak a dologban s a tudnivalókat megírom körülményesen.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Éhler Gyula.**

Hirdetések.

Hirdetés.

Fekete Árpádné szül. Farkas Erzsébet és Farkas Irén tulajdonát képező S.-A.-Ujhely város határában levő következő ingatlanok:

1. a fekete-hegyen levő szilvás;
2. a ref. temető és a dohánygyár között fekvő szántóföld;
3. a bereczki ut mentében levő szántóföld, amelyen a Gottlieb-féle gőzmalom van építve;
4. a „Heckén“ levő sarokház és belhely, amely esetleg részletekre osztva adatik el;
5. a Longerdő felé eső rét;
6. a Stenczel-féle pinczekert;
7. a Szarvaskertnek egy külön álló kisebb része — szabad kézből eladóvá tétetnek.

Felkéretnek a venni szándékozók, hogy ajánlataikkal a tulajdonos megbízottjához: **Pekáry Gyula** s.-a.-ujhelyi lakos ügyvédhez forduljanak.

Azonnal eladó vagy bérbeadó.

- 125 waggon aczél bányasin, folyóm.éterenként 5—12 kg. súlyig.
- 2000 folyóméter szállítható vágány 60 mm. magas, 5 kg. nehéz sinekből aczélalpakra szerelve 500 mm. nyomtávolság.
- 150 darab szekrénykocsi 2 kbm. ürtartalommal, 760 mm. nyomtávolságban, kő, répa vagy más tárgyak szállítására.
- 25 darab szekrénykocsi 1 1/4 kbm. ürtartalom, 760 mm. nyomtávolság, vasaljazattal, kő, répa és más tárgyak szállítására.
- 200 drb. buktató kocsi 3/4 kbm. ürtartalommal, 600 mm. nyomtávolságban föld, homok és más tárgyak szállítására.
- 8 darab mozdony 760 mm. nyomtávolságban, 30—50 HP. 2 és 3 csatlós.
- 3 darab mozdony szabványos nyomtávolságban. Ezen tárgyak nagyobb része a transversalis műtépítésnél az altdőn voltak bérletben, és az építési helyeken megtekinthetők.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL

Budapest, Felső erdősor 24. (Andrássy-ut sarkán.)

Segédjegyző,

ki a jegyzői teendőkből kellő jártassággal bír, irodámban alkalmazást nyerhet. — Fizetése, — képzettsége szerint — 10—15 frt havonként és teljes ellátás (mosás és ágynemű kivételével). Ajánlközások okmányolandók. — Okleveles egyén előnyben részesül.

Varannón, 1898. szeptember 12-én.

Füzesséry Pál,
körjegyző.

Gróf Andrássy Tivadar ur igazgatójától elköltözés folytán vett 8 drb. sveiczer tehén és 3 darab 3 éves tinó jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítást ad **Gazdagh Gyula** Ladmócson. (Posta helyben).

Vegyi ruhatisztító és selyem, szövet, gyapju-ruha festő-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy itt **S.-A.-Ujhelyben** **gózerőre berendezett vegyi ruhatisztító, mű-, selyem- és kelmefestő üzletben**

elvállalok tisztításra: fejtetlen és fejtett báli-, utcza-, selyem-, plüsch-, szövet- és kreton-ruhákat bármily dus diszítással. — Továbbá uri- és női **öltönyöket:** egyenruhákat, báli belépket, selymekendőket, csipke-függönyöket, prémezett és himzett tárgyakat, gyermek-ruhákat, szallagot, nyakkendőt, keztűt, és minden itt fel nem sorolt tárgyakat.

Gőz ruha festészetemet különösen ajánlom a közönség figyelmébe.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és férfi ruhákat a volt eredeti színben, vagy a legdivatosabb színekben Bolti minta után csakis tiszta világos színű szövetek alkalmasak. A férfi ruhák fejtetlen, a női ruhák szétféjtve, mivel így a kívánt szín tökéletesen elérhető.

Alkalmi ruha kívánatra a legrövidebb idő alatt tisztítatik. — Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festenek.

Ajánlom továbbá téli-ruhák festését, u. m. télifelöltök, köpenyek, női gallérok stb., melyek szép kivitelben és gyorsan eszközöltetnek.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban teljesítek.

Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam

Főüzlet és nagyműhelyem: **S.-A.-Ujhely.** Kazinczy-u. 508. sz.

a kereskedelmi bankkal szemben.

Felvételi üzlethelyiségek:

Kassa, fő-utca 46 (Vitézféle házban.)

Munkács, fő-utca 34 szám.

mély tisztelettel:

Rakovszky Sándor,
vegyi tisztító és kelme-festő.

ÁR J E G Y Z É K

Vegyitisztítási árak:

	frt kr.	frt kr.
1 egész női ruha derékkal nagyság szerint	1.60	2.—
1 szövet ruhaalj	—70	1.20
1 szövet derék	—50	—70
1 szövet blouz	—50	—70
1 selyem blouz	—80	1.20
1 selyem ruha sötét aljjal	1.20	1.80
1 egész selyem ruha derékkal	1.80	3.—
1 asztal- vagy ágytakaró	—70	1.—
1 kis selyem fejkendő	—20	—40
1 kis szövet fejkendő	—20	—30
1 nagy selymekendő	—80	1.40
1 berliner belépő	—60	1.—
1 betét	—15	—40
1 napernyő	—40	—60
1 női kalap	—40	—60
1 pár glace-keztű	—15	—30
1 fehér muff vagy boár	—60	1.20
1 rövid női rok	—70	1.—
1 hosszú női köpeny	1.—	1.40

	frt kr.	frt kr.
1 gallér	—60	—80
1 kötény bármilyen színű	—20	—30
1 fejszawl	—30	—50
1 nyakkendő	—10	—20
1 gyapju takaró	—60	1.20
1 világos öltöny	1.80	2.—
1 sötét öltöny	1.60	1.80
1 rok	—80	1.—
1 nadrág	—70	—80
1 szalon rok	1.—	1.20
1 egész szalon ruha	2.—	2.40
1 überziger	1.20	1.60
1 téli rok	1.20	1.80
1 tisztí nadrág	—70	—80
1 tisztí zubbony	—80	1.—
1 disz tisztí zubbony	1.—	1.20
1 tisztí köpeny	1.20	1.80
1 öltöny díszmagyar ruha	2.40	3.—
1 pár csipke függöny	—60	1.—
1 pár szövet függöny	1.20	1.80
1 kg. butorszövet minőség szerint	—60	1.60

Birtok bérbeadás.

Ag-Csernyőn egy 264 osztályozott holdból álló birtok kedvező feltételek mellett bérbeadó.

Szóbeli avagy levélbeli megkeresésekre bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos: **özv. Kremerné Ag-Csernyő.** U. p. Bély.

Csász. és kir. udv. szállító.

Kizárólagos szabadalom

!! Egy kísérlet elég !!

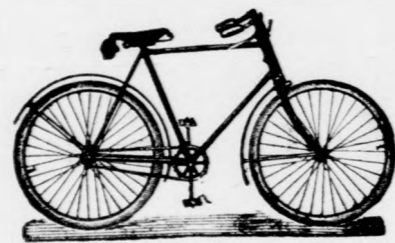
EXSICCATOR

de Ritter.

Fontos földbirtokosoknak, háztulajdonosoknak, szőlőbirtokosoknak, gyárosoknak, börgyáraknak stb. Mindennemű penészgombát és faldnedvességet gyökeresen kiirt, úgy hogy ezek többé nem kerülhetnek felszínre. **10,000 elismerés!** Ezen szer a kontinens minden hasonló szerét felülmulja.

Ismertetés ingyen.

Iroda Bécs, III. Parkgasse 10.

„WAFFENRAD“

Steyeri fegyvergyári kerékpárok Zemplén vármegyei képviselője:

KORNSTEIN IGNÁCZ cégnél
S.-A.-Ujhely.

A temesvári „Első magyar pénzszekrénygyár részv. társaság“

egjobbna elismert **tüzmentes pénzszekrény** gyártmányaiból
állandó mintaraktárt tartok.

Ajánlok továbbá: használt, de teljesen kijavított 8 és 10 lóerejű **lokomobilokat**, egy **Henczefőzót**, egy jó karban lévő **kazánt**.

Mindennemű **gazdasági gépek**, **műszaki szerszámok**, **varrógépek**, **oliv-**, **repcze-**, eredeti orosz süritett stb. **olajak** nagy raktára.

Jutányos árak és előnyös fizetési feltételek.

Tisztelettel:

Kornstein Ignác.

7769 sz. 1898. P.

Hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék közönségnek a s.-a.-ujhelyi határban lévő Czepe dűlőben létesítendő köztemető kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás megkezdésére s illetőleg kártalanítási árnak esetleg egység útján való megállapítására a helyszínére a Czepe dűlőre f. évi október hó 19. (tizenkilenc) napjának d. e. 9 órájára tárgyalási határnapp tüzetett, s hogy a netalán távollevő és ismeretlen tartózkodásu tkvi érdekeltek részére ügygondnokul Dr. Szirmay István s.-a.-ujhelyi ügyvéd kineveztetett s a tárgyalás vezetésére Hellner Károly kir. tsvzki bíró kiküldetett; e határnappra az érdekeltek oly hozzáadással idézettek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot gátolni nem fogja.

S.-A.-Ujhelyt, a kir. törvényszéknél 1898. augusztus hó 30-án tartott üléséből.

Berentay,
jegyző.

Major István
h. elnök.

A BENSON féle tapasz

következő betegségeknek és bántalmaknál használható állandó sikerrel: **csipő fájás ideg-fájdalom, helybeli csusz, hátszagatás, hátygön-geség, hátgerincz bántalmak, hörghurut, asthma, megrándulások idegbántalmak, az ízületek bėnasága stb.** A hatás bámulatos, közvetlen és tartó.

1 darab ára 60 kr., a pénz előleges be-küldése mellett bérmentve 75 kr. **Főraktár:** Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest, VI. Váci-körut 17.

Kapható S.-A.-Ujhelyben **Kincsesy Péter** gyógyszerész urnál.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

olághírű spanyol és portugál borait

Sherry

Portbor

Malaga

Madeira

Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az etökelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: csakis.

Budapest
IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Gentry-Casinoval szemben.

728/98. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közönségnek teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1898. évi VII. 280/1. számú végzése következtében Dr. Wohl Sámuel ügyvéd által képviselt Abauj-zsepsi takarékpénztár javára Gyarmathy Soma ellen 185 frt s jár. erejéig 1898. július 14-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 755 forintra becsült házi butorok, termények, tehének és borjúból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró V. II. 280/2. 1898. sz. végzése folytán 185 frt tökekövetelés, ennek 1898. évi április hó 11. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 55 forint 89 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig B.-Ujlakon alperes lakásán leendő eszközzésére 1898. évi szeptember hó 29-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eltoznak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi szept. hó 5. napján.
Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Kleinmann és Klein

— tölgy-, épület- és szerszámfa raktára —
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:
Kapu oszlopok . . . . . 1 frttól 2 frt 50 krig.
Kerítés oszlopok . . . . . 35 krtól 65 krig.
Ajánljuk kerékvártónknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllőket; nyirfa és bükkfa rudakat,** ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.
25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, here-cseplők, tisztító-rostak, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők.

"COLUMBIA-DRILL"

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecska ágók, répvágók, kukorica-morzsoló darálók, őrlő-malmok, egytemes szelekek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kintadtra gven és bérmentes küldetnek.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok
S.-a.-Ujhelyben.

Butor-raktár felosztás!

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökr” épületében lévő **butortermeimben** felhalmozott

BUTORRAKTÁRAMAT

véglegesen megszüntetni szándékozom, minek következtében raktáramon lévő **összes árukészletemet az előállítási és bevásárlási áron alul** adom el.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításon igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalomnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Raktáramat egészben is eladóvá teszem.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

A Petőfi-utcán lévő házamat eladóvá tettem.

Gyökeres furmint vessző eladás.

Az országos szőlőoltvány-telep részvénytársaság telepein **200.000 darab dus gyökérzetű**

hegyaljai furmint vessző

eladó. Az ár ezrenként 10 frt. Csomagolás (ezrenként) vászonba 50 kr., ládába 1 frt 20 kr.

Előjegyzések már most elfogadtatnak és ősszel az első dér után azonnal foganatosítottatnak.

Csak dus gyökérzetű és egészséges, erős hajtású példányok adatnak ki.

Arad, kiskörut 9.

ORSZÁGOS SZŐLŐOLTVÁNYTELEP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társaság a világon.

Tisztán költsönös. Részvényesei nincsenek. Utánfizetési kötelezettség nélkül.

Az összes nyeresémet a biztosítottakra esik.

Legszabadelvűbb biztosítási feltételek.

Megtámadhatlan és érvénytelenné nem válható kötvények.

Az 1897. évi zárszámadás főadatai:

Biztosítási állomány	4853.	millió frankon felül.
Összes vagyon	1.314. 9/10	" " "
Bevételek 1897-ben	280. 6/10	" " "
Nyeresémet tartalék (teljesen tehermentes)	183. 9/10	" " "

Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágosításokkal készségesen szolgál a

főügynökség S.-A.-Ujhelyen:

Klein Arthur és Klár Andor
főügynökök.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármass hegyen.)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszer-tárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.

Főraktár: **Nagy Ferencz,** fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S. A.-Ujhely Rákóci-utca.